

Vážení pánové

Ing. Robert Plaga, Ph. D.

Mgr. Jaroslav Faltýn

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Karmelitská 529/5

118 12 Praha 1

V Praze 15. března 2021

Věc: Stanovisko k revizi Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, oblasti Umění a kultura a vzdělávacího oboru Výtvarná výchova

Vážený pane ministře,

vážený pane řediteli odboru základního vzdělávání a mládeže,

dovolte, abychom formou otevřeného dopisu vyjádřili své stanovisko k probíhajícím revizím Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Jako zástupci odborné pedagogické veřejnosti souhlasíme s potřebou promyšlené kurikulární reformy v souladu s navrženou a schválenou Strategií 2030+. Jsme však toho názoru, že právě provedené zásahy do stávajícího Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání¹ jsou unáhlené a nekoncepční².

Rozumíme strategickému záměru rozvoje digitální kompetence napříč všemi vzdělávacími obory a nutné inovaci vzdělávacího oboru Informatika. Chápeme také související potřebu přerozdělení hodinové dotace pro všechny vzdělávací oblasti, nikoliv však jen pro oblasti vybrané, jejichž výukové obsahy jsou tím degradovány na obsahy marginální. K redukci hodinové dotace v oblasti Umění a kultury dochází v posledních desetiletích již po několikáté. Těmito kroky se bohužel snižuje jak ve vzdělávacím dokumentu zakotvený nárok na kulturní a vzdělanostní úroveň naší společnosti, tak i širší společenské porozumění pro vzdělávací cíle této oblasti.

S porozuměním se stavíme k záměru celkové redukce objemu učiva ve smyslu předávaného souhrnu faktických encyklopedických poznatků. Zároveň však upozorňujeme na skutečnost, že vzdělávací obor Výtvarná výchova s kritizovaným encyklopedickým pojetím učiva na základním stupni vzdělávání prakticky neoperuje. Obor je založen na provázaném rozvíjení vzdělávacích cílů psychomotorické, afektivní a kognitivní domény. Tím, že není vázán na širokou a závaznou sumu

¹ RVP ZV, verze 2017

² Opatření ministra školství, mládeže a tělovýchovy, kterým se mění Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, Praha, leden 2021 č. j.: MSMT-40117/2020-4

faktických poznatků, umožňuje více rozvíjet tzv. vyšší vzdělávací cíle jak v afektivní doméně (porozumění kulturním hodnotám a jejich internalizace), tak doméně kognitivní (kritické a kreativní myšlení). K těmto cílům směřovaly právě ty očekávané výstupy nebo jejich části, které byly v nové verzi dokumentu odstraněny.

Konstatujeme tedy, že provedené změny v našem vzdělávacím oboru nesměřují k redukci encyklopedických poznatků a že ve svém důsledku odporují cílům Strategie 2030+. Provedené redukce omezují především oblast reflexe kultury a kulturní komunikace, tedy oblast vyšších kognitivních a afektivních cílů, k nimž se vztahují i koncepty formativního hodnocení a principy občanského vzdělávání, jež patří mezi významné priority Strategie 2030+.

Výsledné znění inovovaného vzdělávacího programu působí nejasně a rozpačitě. Ani vysvětlující komentář NPI ČR³ tyto rozpaky a nejasnosti neumenšuje. Vyškrtnuté výstupy mají učitelé v praxi podle tohoto komentáře považovat za dobrovolné a rozšiřující. Tato kategorie výstupů však v revidovaném dokumentu nebyla ustanovena.

Při pečlivé analýze předložených změn v textu vzdělávací oblasti nacházíme další nejasné nebo ne zcela zdůvodněné kroky. Především se vnučuje otázka, jak souvisí snížení počtu vyučovacích hodin vzdělávací oblasti Umění a kultura (snížení o jednu hodinu na druhém vzdělávacím stupni) s radikálními škrtů v oblasti očekávaných výstupů (i pro 1. stupeň!), tedy s významným omezením deklarovaných cílů oboru. Je namístě obava, že v dalších změnách dokumentu, plánovaných pro období 2021-2023, budou již tyto redukce vzdělávacích obsahů považovány za stanovenou úroveň, z níž se bude vycházet při realizaci dalších redukcí a škrtů.

Také bychom chtěli vyjádřit nesouhlas se způsobem komunikace MŠMT s odbornou a pedagogickou veřejností. Jednání pracovních oborových skupin byla uzavřená a vzájemně nepropojená. Členové pracovních skupin byli pověřováni pouze dílčími úkoly, které neumožňovaly celistvý náhled na celkovou proměnu dokumentu. Nebyl dán dostatečný prostor ani k průběžné odborné diskusi, ani k závěrečnému zhodnocení celkové revize předtím, než byl revidovaný dokument zveřejněn.

Vzhledem k výše uvedeným výhradám navrhuje a žádáme následující:

1. Zpětnou revizi redukcí očekávaných výstupů v RVP ZV, které neobsahují encyklopedické učivo, v návaznosti na požadavek Strategie 2030+.
2. Pro tzv. „velkou revizi“ obnovení širších pracovních oborových a oblastních skupin, které participovaly na zpracování Podkladových revizních studií.
3. Otevřený a demokraticky řízený proces navrhování a implementace změn RVP ZV s jasně vymezenými cíli, rolmi a odpovědností jednotlivých účastníků a s definováním způsobu spolupráce mezi MŠMT, NPI ČR a odbornou pedagogickou veřejností.
4. Respektování vnitřní provázanosti jednotlivých částí dokumentu – obecné charakteristiky oblastí/oborů, cílového zaměření vzdělávacích oblastí, očekávaných výstupů a výběru učiva – při provádění dalších revizí.

³ <https://revize.edu.cz/prehled-redukci-v-rvp-zv>

S přáním budoucí konstruktivní a přátelské spolupráce za katedru výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy

Mgr. Magdalena Novotná, Ph.D., vedoucí katedry

vyučující: doc. PhDr. Marie Fulková, Ph.D.; PhDr. Leonora Kitzbergerová, Ph.D.; Mgr. Zuzana Svatošová; Mgr. Zuzana Fišerová, Ph.D.; doc. Jaroslav Bláha, Ph.D.; prof. PhDr. Ladislav Daniel, Ph.D.; Mgr. et MgA. Sylva Francová, Ph.D.; MgA. Pavla Gajdošíková, Ph.D.; Mgr. Kristýna Říhová; Mgr. Lucie Jakubcová Hajdušková, Ph.D.; Mgr. Helena Kafková, Ph.D.; doc. Martin Raudenský, Ph.D.; Mgr. et MgA. Markéta Magidová; MgA. Jan Pfeiffer; Mgr. Vendula Fremlová, Ph.D.; MgA. Michal Sedlák, Ph.D.; Mgr. Zdenka Meira da Rocha, Ph.D.

a doktorandi: Mgr. Helena Blašková; MgA. Vilma Prázná; MgA. Kateřina Fojtíková; MgA. Petra Pětiletá; Ing.arch. Magdalena Koubek Michaličková; MgA. Petra Vargová; Mgr. Monika Plíhalová; Mgr. Cornelia Edwards